

DONAL RYAN

UŽ VŽ SE
NEDOZVÍME

Překlad
Alice Hyrmanová McElveen

≡ KNIHA ZLIN

Copyright © Donal Ryan, 2016

First published as „All We Shall Know“ by Transworld Publishers,
a division of The Random House Group Ltd.

Translation © Alice Hyrmanová McElveen, 2018

ISBN 978-80-7473-548-6

Dvanáctý týden

Martin Topy je syn slavného Kočovníka a otec mého nenarozeného dítěte. Je mu sedmnáct let, mně je třicet tři. Byla jsem jeho učitelka. Už dávno bych se zabila, kdybych k tomu měla odvalu. Miminko by to snad nebolelo. Srdíčko by se mu zastavilo zároveň s mým. Ani by necítilo, že přechází z jednoho temného světa do jiného, že se mu dušička odpoutává od mojí.

Kolem sedmého týdne se plod začíná hýbat. Prý jenom nepozorovatelně, ale já přísahám, že jsem to včera cítila, takový nepatrňoučkový pohyb, lehounký jako stín. Celé ty týdny jen tiše poslouchám, čekám na nějaký náznak. Sedím tu za zataženými záclonami před televizí bez zvuku při slabém světle obrazovky, kde vybuchují bomby, lidé krvácejí, muži s tmavýma očima nosí své mrtvé na ramenou v rakvích příkrytých vlajkami, lidé se hádají nebo líbají, jezdí v autech, otevírají a zavírají ústa.

Měřím jeho čas přímo od toho okamžiku, ne od prvního dne poslední menstruace, jak by to počítal doktor u ženy, která má normální sex, normální život, nerozlišuje jednu

chvíli od druhé. Ale moje okamžiky jsou teď už všechny poznamenané a odměřené, nemilosrdně vystavené na světlo boží.

Včera kvečeru se Pat po několika týdnech vrátil domů. Jezdili po celé republice a instalovali vodoměry. Museli prý bydlet po privátech, pracovali nepřetržitě. Ten den, kdy odjížděl, se ke mně sklonil a dal mi pusku na tvář. Měl studené rty; teprve po chvílce se narovnal. Nevzpomínám si už, jestli jsem se na něj podívala. Byl to druhý den sedmého týdne.

Včera večer jsem stála ve dveřích obýváku a dívala se na něj. Ležel tam na gauči bos a neholený, na sobě tepláky a triko Liverpoolu, uvolněný, bezbranný. Jsem těhotná, řekla jsem. Prudce ke mně otočil hlavu a v očích mu blýsklo světélko – snad radosti? –, které rychle pohaslo, jak se rozvzpomenul. Řekla jsem, že otcem je někdo, s kým jsem se seznámila přes internet. Mluvila jsem tónem, který užívám, když mu chci dát najevo, že něco myslím vážně. Tiše a s rozmyslem.

Posadil se, pak se přede mnou postavil a zařval JEŽÍŠ! Jen jednou. Potom zvednul pěst, jako by mi chtěl dát ránu, ale stáhnul se a jenom mi jí máchnul před obličejem a řekl: Já tě zabiju, já tě zabiju, přitisknul si pěsti na oči a brečel, hrozně moc, oči pevně zavřené a zuby vyceněné jako chlapeček, který zrovna ucítil neuvěřitelnou bolest.

Potom už nebylo co říct a nic se vlastně nedalo dělat, tak odešel. Jak s taškou přes rameno kráčel k domovním dveřím, byl v obličejí bílý, jen uprostřed tváří měl dvě malá, žhavě rudá kolečka. Od otevřených dveří se na mě ohlídnul. Vypadal jako duch zalitý bledě oranžovým světlem.

Tak už jsme si kvit? Řek to tak tiše, skoro šeptem. Neodpověděla jsem mu.

Vždycky jsem tě miloval, Melody Sheeová.

A já na to řekla jenom: Sbohem, Pate.

Včera jsem spala tvrdě, alespoň nějakou dobu. Nic se mi nezdálo, a jestli ano, tak si to nepamatuju. Tělo se mi začíná chovat podle svého, dělá si, co potřebuje. Jsem těhotná už dvanáct týdnů a dva dny. Oznámila jsem svoje těhotenství po dovršení dvanáctého týdne, jak bývá zvykem. Ve dvanácti týdnech už akutní nebezpečí pominulo, děťátko se naučilo existovat, udržet se na místě a růst a růst. Někdy tou dobou se v něm taky probouzí smysl chuti. Mám pocit, že bych mu měla dolů posílat cukr po lžičkách, abych mu ten jeho svět trošku osladila. Zkusila jsem to dneska se zmrzlinou, jenže mi připadalo, že mě v hrudníku moc studí a v žaludku zase moc hřeje, načež jsem ji za pár minut zvrátila. Mám teď pořádnou chuť na opečené plátky slaniny zabalené do krajíčků bílého chleba, s máslem a kečupem. Takže asi bude spíš na slané.

Hned po rozednění sem přišel Patův otec, otevřel si sám vlastním klíčem. Vstala jsem a chodila všude za ním, jako duch, kterého nevidí. Z obrovského šatníku, který nám postavil jako dárek k prvnímu výročí svatby, vybral haldu oblečení. Sebral Patovu přilbu na hurling, jeho dres a boty, z psacího stolu v kumbálu vzal laptop a hromadu složek a papírů. Aby si to dolování usnadnil, nechal domovní dveře otevřené a vynášel ven jednu náruč synova života za druhou. Zapomněl vzít kabel k Patovu laptopu, tak jsem ho vytáhla ze zdi, hezky smotala a podala jsem mu ho. Poprvé se na mě podíval. V obličejí byl celý rudý zlostí a rozpaky, dýchal těžce a přerývaně. Měla jsem chuť mu uvařit čaj, hladit ho po ruce a říkat, ať si nedělá starosti, chtěla jsem slyšet, jak mi zase říká *zlatíčko* a *beruško*, a vidět, jak se na mě láskyplně dívá, jako vždycky.

Je mi to líto, Paddy, řekla jsem. Srdce mu bušilo tak, že jsem skoro cítila, jak mezi námi čeří vlnky vzduchu. Chtěla jsem mu říct, aby se takhle nerozčiloval, musí si přece dávat pozor na srdíčko.

Ále, no, řek. Podívej. Pak už mi neměl co říct a já jemu taky ne.

Auto měl na dvorku zacouvané až ke dveřím, kufr otevřený, motor zapnutý. Výpary z výfuku se táhly dovnitř do chodby. Napadlo mi: Takhle by to šlo udělat. Vyjel ven, na cestě zastavil, vystoupil a vrátil se zavřít vrátka. Jako starostlivý dědeček, jako člověk, který by asi řek: Jen si ty vrátka radši zavírejte, aby vám to děcko jednou ještě nevlítlo pod auto.

Ze včerejších vlnek nevolnosti je dneska obrovská příbojová vlna, která se přese mě každých pár minut převalí a zaplaví mě. Ráno mě přemohla hrozná únava a skoro celý den jsem tu proseděla na gauči s umyvadlem u nohou. Čas od času ho vypláchnu ve dřezu v kuchyni. Při chůzi mě bolí všechny svaly, a když vstávám nebo sedám, tak se mi točí hlava, brní mě ruce i nohy a naskakuje mi husí kůže. Nevzpomínám si, že bych jedla, ale něco jsem asi sníst musela, protože na pracovní ploše v kuchyni jsou drobečky a kůra od pomeranče.

Pěkná ranní nevolnost, to ať mi teda nikdo nevykládá. Zvracení polevuje teprve kvečeru. Spala jsem včera v županu, zabalená do dvou prošívaných dek. V naší ložnici je vždycky zima, s výjimkou tak dvou tří týdnů uprostřed léta. Patovi to vyhovovalo, on měl studený vzduch rád: vždycky říkal, že je to útulnější, když na člověka někde trochu čiší, třeba na hlavu nebo na prsty u nohou, pak si tu postel mnohem víc vychutná. Ach, Pate. Všechny ty naše hádky a šarvátky, ve kterých padala hrozná slova, celé ty roky drobných táfek a bodanců a mezi nima dny, kdy jsme se navzájem trhali na kusy a roznášeli na kopytech. Tak tohle jsem provedla, aby už toho byl konec. Ve dveřích obýváku jsem ti oznámila, že jsem dopustila, aby jiný chlap udělal to, cos nemoh udělat ty. Teď se tady hodiny a hodiny svíjím na podlaze na všech čtyřech. Tohle je víc, než dokážu snést, a míň, než si zasloužím.

Ale už to nebude dlouho trvat a zmizíme do tmy, budeme tam spolu sami, jenom my dva, jen co vyřídím všechno, co mi tu ještě zbývá udělat.

Dneska ráno jsem bosýma nohama stála na prknech verandy a pila čaj. Nevolnost zmizela. Napadlo mi, že bych si zakouřila. Tělo jsem měla v neutrálu, jen tu a tam sebou cuknul nějaký břišní sval, jako by v něm zapulzovaly zbloudilé elektrony, vystřelené jakousi zmatenou žlázou, která až doteď spala. Vzduch byl jasný a čistý, s lehkou vůní čerstvě posekané trávy. Někdo v sousedství si asi letos poprvé seká trávník. Zadívala jsem se na hliněný květináč v rohu na druhé straně terasy, který Patovi léta sloužil jako obří popelník, aniž by mu kdy přišlo na mysl, že by ho měl vysypat. Přetékaly z něj špačky cigaret a černá břecha. Trochu se mi zvednul žaludek.

Představila jsem si, že terasa je šibenice a palubky pod nohama mi připadaly jako propadliště pod oprátkou. Obecenstvo bodláků a trsů trávy. Dotkla jsem se pásku županu. Myslela jsem na věšák v koupelně, až tam vysoko u stropu. Uvažovala jsem, jak dlouho by to asi trvalo a jak moc by to bolelo. Napadlo mi, jestli v Patově nové, nepoužité bedýnce na náradí, tam v té popraskané, ještě nenatřené dřevěné kůlně, nebudou nějaké čepele do stanley nože. Představila jsem si vanu plnou vařící vody. Čím to, že právě koupelna se k tomu zdá tak příhodná? Voda a mýdlo, dezinfekce, bílé, snadno omyvatelné dlaždičky na zemi i na zdech, mlžící oblaka páry. Přitahuje mě ponurá nepatřičnost takového způsobu odcházení ze světa, že se přitom schoulím do těsného, teplého místečka.

Snědla jsem: vařené vajíčko a suchý toast. Nezvrátila jsem to. Spala jsem.

Třináctý týden

Mám teď všechny dny pěkně úhledně rozčtvrcené. Probudím se úderem osmé, jako vždycky. První hodinu každého dne trávím v přesvědčení, že se zabiju. Uleví se mi. Další hodinu se trápím obavami o možných následcích vlastní sebevraždy. Úleva se vytratí. Následující hodinu jsem přesvědčená, že se nezabiju. Uleví se mi. Tu hodinu potom se zaobírám následky rozhodnutí, že se nezabiju. Úleva se vytratí. Tenhle cyklus si pak zopakuju ještě třikrát a jdu si lehnout. Spím osm hodin.

Co mě vlastně na tomhle světě drží? Strach z bolesti. A představa panické hrůzy v očích mého táty, až uvidí, jak mu před domem zastavuje policejní auto a vedle řidiče sedí otec Cotter. Táta roztresenýma rukama odemyká, zachytí se rámu dveří, aby udržel rovnováhu. Podlomí se mu kolena a mohutný seržant Jim Gildea k němu přiskočí, laskavý, silný a celý nesvůj, nebo to možná bude mladičkový strážmistr, rozpačitý a rudý v obličejí, oba si zoufale přejou, aby už to měli za sebou, podpírají ho a vedou dovnitř k židli. Vidím ho v duchu, jak stojí sám nad mým hrobem ve studeném větru s výrazem naprostého nepochopení, jak v rozpacích přijímá projevy soustrasti od přátel a od známých, které si sotva pamatuje, jak říká slova, která mu samotnému zní cize: Děkuju

vám; To je od vás hezký, že jste přišli; Aspoň že nám neprší; Je na pravdě boží; Je teď se svojí matkou. Myslím na to, jak potom bude na světě docela sám, jeho zármutek se tím dovrší a nebude už mít v životě vůbec nic než smutek.

Včera v noci se mi zdál sen, jeden z takových těch strašně živých, z jakých se člověk probudí, leží tam v posteli a ještě chvíli si není jistý, co je vlastně skutečnost. Byla jsem na schůzce Klubu Kurta Cobaina. Na zemi se zkříženýma nohama seděla Breedie Flynnová, bosa a v šortkách, já seděla se zkříženýma nohama proti ní a dívala se na ni. Po tvářích jí tekly potoky slz, na okamžik zalévaly dolíčky od akné jako malinká jezírka a padaly k zemi. Obličej měla sinalý a zbrázděný; Breediein obličej byl tak krásný, že jsem ji občas až nenáviděla. V tom snu jsme byly v jejím pokoji, nad hlavami prostěradlo natažené mezi její postelí a opěradlem židle, zabarikádovaly jsme se před světem polštáři, poduškami a Breedieinou sbírkou plyšáků z dětství.

Klub Kurta Cobaina jsme s Breedie Flynnovou založily v dubnu 1994. Breedie ho uctívala jako boha; mně jenom připadal nádherný. Kurt Cobain celý svůj krátký život trpěl chronickou bolestí žaludku. Moje krásná kamarádka Breedie taky. Mluvívala s jeho obrazem na plakátu, jako kdyby byl v pokoji s námi; rozpačitě jsem to poslouchala a nikdy jsem se jí nepodívala do tváře, když mě přitom skoro nevědomky vzala za ruku. Bylo mi to ale příjemné. Majetek Klubu Kurta Cobaina sestával z následujících věcí: prkénko ouija, které sloužilo k vyvolávání ducha Kurta Cobaina; litrová láhev vodky, ze které jsme si vystrašeně ucucávaly; mikrofon a magnetofon, na který jsme nahrávaly její divoké historky a imaginární rozhovory postav s perfektně napodobenými hlasy cool holek, kluků, učitelek i našich rodičů, podmalované zvukovým záznamem mých hlasitých záchvatů smíchu.

V tom snu se na mě Breedie upřeně zadívala a řekla: Melody, proč jsi mě opustila? Natáhla se a stiskla mi ruku, kolem hlavy jí plápolala ohnivá svatozář, její ruka pálila jako rozžhavená a já jsem se probudila se slovy: *Breedie, ach, Breedie, odpusť mi to*, ležela jsem tam v tom studeném vzduchu celá zpocená a cítila, jak mi ta plíživá nevolnost najednou zvedá žaludek až do krku.